

RĪGAS STARPTAUTISKĀ KOMERCIĀLĀ ŠĶĪRĒJTIESA
Tērbatas iela 14 - 3, Rīga, LV-1011, Latvija
tālr. +371 67439525, info@ricac.org

APSTIPRINĀTS
biedrības „European lawyers' chamber”
2020.gada 3.aprīļa dalībnieku sapulcē, prot. № 1/04

RĪGAS STARPTAUTISKĀS KOMERCIĀLĀS ŠĶĪRĒJTIESAS REGLMENTS (redakcijā no 2022. gada 6. aprīļa)

SATURS

I. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI	3
1. pants. Rīgas starptautiskā komerciālā šķīrējtiesa	3
2. pants. Darba organizācija	3
3. pants. Kompetence	3
4. pants. Piemērojamie noteikumi strīda izšķiršanai	3
5. pants. Piemērojamās materiālo tiesību normas	3
II. ŠĶĪRĒJTIESAS LĪGUMS	3
6. pants. Šķīrējtiesas līgums, tā puses un forma	3
7. pants. Šķīrējtiesas līguma noslēgšanas sekas	4
III. ŠĶĪRĒJTIESNEŠI	4
8. pants. Šķīrējtiesneši	4
9. pants. Šķīrējtiesas sastāvs	4
10. pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana	4
11. pants. Šķīrējtiesas sastāva iecelšana	4
12. pants. Šķīrējtiesneša atstāšana	5
13. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma pamati	5
14. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma kārtība	5
15. pants. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās	5
16. pants. Jauna šķīrējtiesneša iecelšanas sekas	6
IV. SAGATAVOŠANĀS STRĪDA IZŠĶIRŠANAI	6
17. pants. Strīda pakļautība	6
18. pants. Prasības nodrošināšana	6
19. pants. Procesuālie termiņi	6
20. pants. Procesuālo termiņu nokavējuma sekas, to apturēšana, atjaunošana un pagarināšana	7
21. pants. Korespondence	7
22. pants. Konfidencialitāte	7
23. pants. Pušu līdztiesība un sacikste	7
24. pants. Šķīrējtiesas procesa kārtība	7
25. pants. Šķīrējtiesas valoda	8
26. pants. Pušu pārstāvība	8
27. pants. Strīda izšķiršanas vieta	8
28. pants. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana	8
29. pants. Prasības pieteikums	8
30. pants. Prasības pieteikuma pieņemšana	9
31. pants. Trūkumu novēršana prasības pieteikumā	9
32. pants. Atsauksme uz prasību	9
33. pants. Pretprasība	9

V. STRĪDA IZŠĶIRŠANA	10
34. pants. Strīda izšķiršanas kārtība un veidi	10
35. pants. Strīda izšķiršana maza apmēra prasībās	10
36. pants. Pušu iepazīšanās ar saņemtajiem materiāliem un pierādījumiem	10
37. pants. Dokumentu neiesniegšana un puses neierašanās	10
38. pants. Prasības grozīšana un papildināšana	11
39. pants. Protokols	11
40. pants. Pierādījumi	11
41. pants. Ekspertīze	12
42. pants. Eksperta, tulka un sekretāra noraidījums	12
43. pants. Procesuālā tiesību pārņemšana	12
44. pants. Tiesības uz iebildumiem	12
45. pants. Dokumentu glabāšana	12
46. pants. Nolēmums	13
47. pants. Izlīgums	13
48. pants. Spriedums	13
49. pants. Sprieduma labošana, izskaidrošana un papildspriedums	14
50. pants. Strīda izšķiršanas atlikšana	14
51. pants. Šķīrējtiesas procesa apturēšana	14
52. pants. Prasības pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas	14
53. pants. Šķīrējtiesas procesa izbeigšana	15
54. pants. Šķīrējtiesas nolēmuma izpilde	15
VI. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA IZDEVUMI	15
55. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumi	15
56. pants. Prasības summa	15
57. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana	16
VII. PĀRĒJIE NOTEIKUMI	16
58. pants. Atsvabināšana no atbildības	16
59. pants. Reglamenta spēks laikā	16
PIELIKUMS Nr.1	17

I. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Rīgas starptautiskā komerciālā šķīrējtiesa

- (1) Rīgas starptautiskā komerciālā šķīrējtiesa (turpmāk – RICAC) ir neatkarīgā arbitrāžas institūcija, kas darbojas pastāvīgi un administrē strīdu izšķiršanas procesu šī reglamenta un pušu vienošanās noteiktajā kārtībā. RICAC interneta mājaslapas adrese ir www.ricac.org.
- (2) RICAC dibinātājs ir biedrība „European lawyers’ chamber”.

2. pants. Darba organizācija

RICAC darbu vada prezidijs, priekšsēdētājs un kancelejas vadītājs, kuri veic šajā reglamentā un nolikumā „Par šķīrējtiesas darba organizāciju” noteiktās funkcijas, lai nodrošinātu rūpīgu un efektīvu strīdu izšķiršanu noteiktajos termiņos.

3. pants. Kompetence

RICAC ir tiesīga izšķirt jebkuru civiltiesisku strīdu, ja puses ir vienojušās nodot šo strīdu izšķiršanai RICAC un strīds nav pakļauts ekskluzīvai tiesu jurisdikcijai.

4. pants. Piemērojamie noteikumi strīda izšķiršanai

Izšķirot strīdu, RICAC piemēro šī reglamenta un pušu vienošanās noteikumus. Jautājumos, kas nav noregulēti ar šo reglamentu un pušu vienošanos, RICAC pati nosaka strīda izšķiršanas noteikumus, vadoties no nacionālajām un starptautiskajām tiesību normām, kas attiecas uz RICAC darbību.

5. pants. Piemērojamās materiālo tiesību normas

- (1) Izšķirot strīdu pēc būtības, šķīrējtiesas sastāvs piemēro likumus un tiesību normas, par kurām puses ir vienojušās. Gadījumā, ja šādas vienošanās nav, šķīrējtiesas sastāvs piemēro likumus un tiesību normas, kuras atzīst par visatbilstošākajām.
- (2) Jebkura pušu norāde uz attiecīgas valsts likumdošanu tiek interpretēta kā tieša atsauce uz šīs valsts materiālajām tiesību normām, nevis uz tās kolīziju normām.

II. ŠĶĪRĒJTIESAS LĪGUMS

6. pants. Šķīrējtiesas līgums, tā puses un forma

- (1) Šķīrējtiesas līgums ir likumā noteiktajā kārtībā noslēgta vienošanās par strīda, kas jau radies vai var rasties nākotnē, nodošanu izšķiršanai RICAC.
- (2) Šķīrējtiesas līgumu var noslēgt jebkura rīcībspējīga fiziskā persona, privāto tiesību juridiskā persona vai publisko tiesību juridiskā persona privāttiesību jomā.
- (3) Šķīrējtiesas līgumu noslēdz rakstveidā. Pušu vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai RICAC (šķīrējtiesas līgums) var būt izteikta:
 - 1) kā atsevišķs līgums;
 - 2) kā šķīrējtiesas atruna līgumā;
 - 3) pusēm apmainoties ar vēstulēm, telegrammām, faksogrammām, citiem dokumentiem, tajā skaitā elektroniskie dokumenti, vai izmantojot citus telekomunikācijas līdzekļus, kas nodrošina, ka tiek fiksēta pušu griba nodot jau radušos vai iespējamu strīdu izšķiršanai RICAC.
- (4) Ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, bet nav noteikušas konkrētu šķīrējtiesu, un prasītājs iesniedzis prasību RICAC, tad, ja otra puse tam neieilst, strīds ir pakļauts RICAC.

- (5) Šķīrējtiesas līgumā puses var vienoties par šķīrējtiesnešu skaitu, mutvārdu vai rakstveida šķīrējtiesas procesu, strīda izšķiršanas vietu, šķīrējtiesas procesa valodu, piemērojamo likumu un citiem jautājumiem.
- (6) Ja puses ir vienojušās par strīdu, izrietošu no konkrēta līguma, nodošanu izšķiršanai RICAC, prezumējams, ka puses ir vienojušās par jebkura strīda, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, nodošanu izšķiršanai RICAC.

7. pants. Šķīrējtiesas līguma noslēgšanas sekas

- (1) Puses, kas noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai RICAC, nav tiesīgas no tā atteikties, ja likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā šķīrējtiesas līgums nav grozīts vai atcelts.
- (2) Šķīrējtiesas līgums ir spēkā, kamēr nav izbeigusies tiesiskā attiecība, kuras sakarā tas noslēgts.
- (3) Ja vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai RICAC kā atsevišķs noteikums ir ietverts pušu noslēgtajā līgumā, šī vienošanās ir uzskatāma par patstāvīgu līgumu. Ja līguma termiņš ir izbeidzies vai līgums atzīts par spēkā neesošu, vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai RICAC paliek spēkā.

III. ŠĶĪRĒJTIESNESĪ

8. pants. Šķīrējtiesneši

- (1) Šķīrējtiesnesis ir persona, kura ir iecelta strīda izšķiršanai atbilstoši šķīrējtiesas līguma un šī reglamenta noteikumiem.
- (2) Šķīrējtiesnesis nav puses, kura to iecēlusi, pārstāvis. Šķīrējtiesnesim jāpilda savi pienākumi godprātīgi, nepakļaujoties nekādai ietekmei, viņam jābūt neatkarīgam un objektīvam.
- (3) Persona, kura piekrīt uzņemties šķīrējtiesneša pienākumus, līdz strīda izšķiršanas pēc būtības uzsākšanai paraksta un ieniedz RICAC apliecinājumu par viņa neatkarību un objektivitāti.

9. pants. Šķīrējtiesas sastāvs

- (1) RICAC izšķir strīdus trīs šķīrējtiesnešu sastāvā, ja puses nav vienojušās par citu šķīrējtiesnešu skaitu.
- (2) Šķīrējtiesnešu skaitam jābūt nepāra.

10. pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana

- (1) Šķīrējtiesnešus iecel puses no RICAC šķīrējtiesnešu saraksta, ievērojot pušu līdztiesību.
- (2) Puses šķīrējtiesnešu iecelšanu var uzticēt jebkurai rīcībspējīgai fiziskajai vai juridiskajai personai.

11. pants. Šķīrējtiesas sastāva iecelšana

- (1) Ja strīdu izšķir viens šķīrējtiesnesis, to iecel abas puses vienojoties. Gadījumā, ja termiņā, kas noteikts atsaukšanas iesniegšanai uz prasības pieteikumu, vienošanās nav panākta, šķīrējtiesnesi iecel RICAC prezidijs.
- (2) Ja strīdu izšķir trīs šķīrējtiesneši, katra no pusēm iecel pa vienam šķīrējtiesnesim, kuri 10 (desmit) kalendāra dienu laikā no atsaukšanas uz prasības pieteikumu noteiktā termiņa beigām, savstarpēji vienojoties, iecel trešo šķīrējtiesnesi, kurš ir šī šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs. Ja kāda no pusēm termiņā, kas noteikts atsaukšanas iesniegšanai uz prasības pieteikumu, nav norādījusi tās iecelto šķīrējtiesnesi vai ja šķīrējtiesneši noteiktajā termiņā nevar vienoties par šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju, tos iecel RICAC prezidijs.
- (3) Ja prasību cēluši vairāki prasītāji vai ja prasība celta pret vairākiem atbildētājiem, tad attiecīgi prasītājiem vai atbildētājiem termiņā, kas noteikts atsaukšanas iesniegšanai uz prasības pieteikumu, jāvienojas par izvēlēto šķīrējtiesneša kandidatūru no savas puses.

- (4) Gadījumā, ja puses, tās ieceltie šķīrējtiesneši vai vairāki prasītāji vai atbildētāji šajā pantā noteiktajā termiņā nav iesnieguši rakstveida vienošanos RICAC par šķīrējtiesneša vai šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāja iecelšanu, tiek uzskatīts, ka attiecīgā vienošanās nav panākta.
- (5) Izšķirot strīdu starp pusēm no dažādām valstīm, par šķīrējtiesnesi, kas izšķir strīdu vienpersoniski, vai par šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju ieceļ personu, kuras domicils atšķiras no strīda pušu domiciliem, ja puses nav vienojušās citādi vai RICAC prezidijs nav atzinis to par pieļaujamu.
- (6) Ieceļot šķīrējtiesas sastāvu, RICAC prezidijs ņem vērā strīda būtību, piemērojamo likumu, procesa valodu un pušu domicilu.

12. pants. Šķīrējtiesneša atstatīšana

- (1) Ja šķīrējtiesnesim kļūst zināmi apstākļi, kas var izraisīt pamatotas šaubas par viņa objektivitāti vai neatkarību, vai viņš neatbilst šķīrējtiesas līguma, šī reglamenta vai normatīvo aktu prasībām, viņš sevi nekavējoties atstata, norādot atstatīšanas iemeslus.
- (2) Ja šķīrējtiesnesis sevi atstatījis, jauns šķīrējtiesnesis tiek iecelts šajā reglamentā noteiktajā kārtībā.

13. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma pamati

- (1) Personai, kura uzņemas pildīt šķīrējtiesneša pienākumus, jāatklāj pusēm jebkādi apstākļi, kuri var izraisīt pamatotas šaubas par šīs personas objektivitāti un neatkarību. Ja šādi apstākļi šķīrējtiesnesim kļuvuši zināmi līdz šķīrējtiesas procesa beigām, viņam tie nekavējoties jāatklāj pusēm.
- (2) Katra no pusēm var noraidīt šķīrējtiesnesi, ja:
 - 1) pastāv apstākļi, kas izraisa pamatotas šaubas par viņa objektivitāti vai neatkarību;
 - 2) viņš neatbilst šķīrējtiesas līguma, šī reglamenta vai normatīvo aktu prasībām.
- (3) Puse var noraidīt šķīrējtiesnesi, kuru tā iecēlusi vai kura iecelšanā tā piedalījies, tikai tad, ja noraidījuma pamati šai pusei kļuvuši zināmi pēc šķīrējtiesneša iecelšanas.

14. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma kārtība

- (1) Puse var pieteikt noraidījumu šķīrējtiesnesim 10 (desmit) kalendāra dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par šī šķīrējtiesneša iecelšanu vai tai kļuvis zināms noraidījuma pamats, iesniedzot par to rakstveida paziņojumu un norādot tajā, kuru šķīrējtiesnesi tā noraida un noraidījuma pamatu.
- (2) Ja šķīrējtiesnesis, kuram pieteikts noraidījums, sevi neatstata, jautājumu par šā šķīrējtiesneša noraidījumu izlemj RICAC prezidijs 5 (piecu) kalendāra dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas.

15. pants. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās

- (1) Šķīrējtiesnesim ir tiesības atteikties no strīda izšķiršanas, rakstiski paziņojot par to RICAC kancelejas vadītājam.
- (2) Pusēm ir tiesības vienoties par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu, noformējot šo vienošanos rakstiski un iesniedzot to RICAC.
- (3) Šķīrējtiesneša pilnvaras izbeidzas, ja:
 - 1) šķīrējtiesnesis atstatījis sevi;
 - 2) pieņemts šķīrējtiesneša noraidījums;
 - 3) šķīrējtiesnesis atteicies no strīda izšķiršanas;
 - 4) puses vienojas par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu.
- (4) Šķīrējtiesneša pilnvaras var tikt izbeigtas arī pēc RICAC iniciatīvas, ja tā pieņem lēmumu par to, ka šķīrējtiesnesis de jure vai de facto nevar pildīt šķīrējtiesneša funkcijas vai šķīrējtiesnesis nepilda šīs funkcijas atbilstoši šim reglamentam vai noteiktajos termiņos.

- (5) Gadījumā, ja RICAC rīcībā ir informācija par šī panta ceturtajā daļā minētajiem apstākļiem, tad jautājumu par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu RICAC izlemj tikai pēc tam, kad attiecīgam šķīrējtiesnesim, strīda pusēm un citiem šķīrējtiesas sastāva locekļiem tika dota iespēja RICAC noteiktajā termiņā rakstiski izteikt savu viedokli.
- (6) Ja šķīrējtiesneša pilnvaras izbeigušās, jaunu šķīrējtiesnesi ieceļ šajā reglamentā noteiktajā kārtībā.

16. pants. Jauna šķīrējtiesneša iecelšanas sekas

- (1) Pēc jauna šķīrējtiesneša iecelšanas strīda izšķiršanas process jāsāk no jauna, ja strīdu izšķir šķīrējtiesnesis vienpersoniski vai ja tiek iecelts jauns šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.
- (2) Šķīrējtiesas sastāvam ir tiesības sākt no jauna strīda izšķiršanas procesu gadījumā, ja šķīrējtiesas sastāvā tiek iecelts jauns šķīrējtiesnesis.

IV. SAGATAVOŠANĀS STRĪDA IZŠĶIRŠANAI

17. pants. Strīda pakļautība

- (1) Par strīda pakļautību lemj RICAC arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai tā spēkā esamību.
- (2) Iesniegumu par to, ka strīds nav pakļauts RICAC, puse var iesniegt līdz dienai, kad beidzas atsauksmes uz prasības pieteikumu iesniegšanai noteiktais termiņš.
- (3) Jautājums par strīda pakļautību var tikt izlemts jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā. Ja strīda pakļautība RICAC ir apstrīdēta līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, minēto jautājumu var izlemt RICAC priekšsēdētājs vai arī nodot šī jautājuma izlemšanu šķīrējtiesas sastāvam pēc tā iecelšanas. Ja pakļautība ir apstrīdēta pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, šo jautājumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.
- (4) Ja iebildumi par to, ka strīda daļa nav pakļauta RICAC, pusei rodas sakarā ar prasības papildinājumiem vai grozījumiem, pretprasību vai tās papildinājumiem vai grozījumiem, minētie iebildumi jāizsaka nekavējoties, līdz šķīrējtiesas sastāvs uzsāk šo prasījumu izšķiršanu.
- (5) Ja RICAC atzīst, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta RICAC, tā attiecīgi izbeidz šķīrējtiesas procesu vai tā daļu šajā reglamentā noteiktajā kārtībā.

18. pants. Prasības nodrošināšana

Likumā noteiktajā kārtībā puses ir tiesīgas lūgt tiesu nodrošināt prasību. Šāds puses lūgums nav uzskatāms par šķīrējtiesas līguma neievērošanu un nav šķērslis strīda izšķiršanai RICAC.

19. pants. Procesuālie termiņi

- (1) Procesuālās darbības izpilda šajā reglamentā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi šajā reglamentā nav noteikti, tos nosaka RICAC.
- (2) Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka datumu vai notikumu, kuram neizbēgami ir jāiestājas, vai laika periodu. Pēdējā gadījumā procesuālo darbību var izpildīt visā noteiktā perioda laikā.
- (3) Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
- (4) Termiņš, kas skaitāms gados, izbeidzas termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas izbeidzas šā mēneša pēdējā dienā.
- (5) Ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.
- (6) Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.

- (7) Ja procesuālā darbība izpildāma RICAC telpās, termiņu izbeidzas tajā stundā, kad RICAC saskaņā ar iekšējās darba kārtības noteikumiem beidz darbu. Tomēr, ja dokumenti vai citi sūtījumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

20. pants. Procesuālo termiņu nokavējuma sekas, to apturēšana, atjaunošana un pagarināšana

- (1) Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar šajā reglamentā vai RICAC noteiktā termiņa izbeigšanos.
- (2) Apturot šķīrējtiesas procesu, procesuālo termiņu tecējums tiek apturēts. Procesuālā termiņa tecējums turpinās no dienas, kad tiek atjaunots šķīrējtiesas process.
- (3) Nokavētos procesuālos termiņus pēc puses pieteikuma var atjaunot RICAC, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem. Atjaunojot nokavēto termiņu, RICAC vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.
- (4) Šajā reglamentā vai RICAC noteiktie termiņi pēc puses pieteikuma var tikt pagarināti ar RICAC lēmumu.
- (5) Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniegts līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, tad to izlemj RICAC priekšsēdētājs, bet, ja pieteikums iesniegts pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, tad to izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

21. pants. Korespondence

- (1) RICAC sagatavotos dokumentus (spriedumus, lēmumus, paziņojumus u.c.) nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā.
- (2) Puses sagatavots un iesniegtos dokumentus (prasības pieteikumu, atsaukumi uz prasību, lūgumu u.c.) RICAC otrai pusei nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā vai paziņo par to saņemšanu un iespējām ar tiem iepazīties.
- (3) Korespondence uzskatāma par saņemtu 7 (septītajā) dienā pēc pasta sūtījuma nosūtīšanas dienas, bet, ja tā nosūtīta elektroniskā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka korespondence saņemta 2 (otrajā) darba dienā pēc nosūtīšanas dienas.

22. pants. Konfidencialitāte

- (1) Šķīrējtiesas process ir konfidenciāls. Šķīrējtiesas sēdes ir slēgtas. Personas, kas nav procesa dalībnieki, var būt klāt šķīrējtiesas sēdē tikai ar pušu piekrišanu.
- (2) RICAC ziņas par šķīrējtiesas procesu nesniedz trešajām personām un npublicē.

23. pants. Pušu līdztiesība un sacikste

Šķīrējtiesas sastāvs, izšķirot strīdu, ievēro pušu līdztiesības un sacikstes principu. Katrai pusei ir vienādas tiesības izklāstīt savu viedokli un aizstāvēt savas tiesības.

24. pants. Šķīrējtiesas procesa kārtība

- (1) Pusēm ir tiesības brīvi noteikt šķīrējtiesas procesa kārtību.
- (2) Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa kārtību, šķīrējtiesas sastāvs izšķir strīdu saskaņā ar šī reglamenta noteikumiem.
- (3) Ja puses ir vienojušās tikai par atsevišķiem šķīrējtiesas procesa noteikumiem, šķīrējtiesas sastāvs ievēro pušu vienošanos, bet pārējā daļā vadās pēc šī reglamenta.

25. pants. Šķīrējtiesas valoda

- (1) Process šķīrējtiesā notiek valodā, par kuru puses ir vienojušās. Gadījumā, ja šāda vienošanās nav panākta, šķīrējtiesas procesa valodu nosaka RICAC, ņemot vērā visus apstākļus, kas attiecas uz lietu, tajā skaitā arī pušu starpā noslēgtā līguma valodu.
- (2) Ja RICAC vai kādam no šķīrējtiesas procesa dalībniekiem ir nepieciešams tulks, RICAC pēc attiecīgās puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas pieaicina tulku. Tulka pakalpojumus apmaksā puse, kas pieteica lūgumu par tulka pieaicināšanu, vai prasītājs, ja tulks tiek pieaicināts pēc RICAC iniciatīvas.
- (3) RICAC var pieprasīt pusēm jebkura dokumenta, tajā skaitā arī rakstveida pierādījuma, tulkojumu valodā, kurā notiek process.

26. pants. Pušu pārstāvība

- (1) Fiziskās personas savas lietas ved pašas vai ar pilnvarotu pārstāvju starpniecību.
- (2) Juridisko personu lietas ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.
- (3) Šķīrējtiesas sastāvs nepielaiž strīda izšķiršanā personas, uz kurām attiecināmi piemērojamos normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi būt par pilnvarotu pārstāvi.
- (4) Puses var pieaicināt advokātu juridiskās palīdzības sniegšanai.

27. pants. Strīda izšķiršanas vieta

- (1) Strīda izšķiršanas vieta ir Rīga.
- (2) Puses var vienoties par strīda izšķiršanu ārpus Rīgas, bet šajā gadījumā strīda pusēm ir jāapmaksā visi papildus šķīrējtiesas procesa izdevumi.
- (3) Nepieciešamības gadījumā šķīrējtiesas sastāvs var rīkot šķīrējtiesas sēdi ārpus Rīgas.
- (4) Šķīrējtiesas sastāvs var sanākt apspriedei jebkurā vietā, kuru tas uzskata par piemērotu.

28. pants. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana

Šķīrējtiesas process uzsākas ar prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi RICAC. Prasības pieteikumu iesniedz rakstveidā.

29. pants. Prasības pieteikums

- (1) Prasības pieteikumā jānorāda:
 - 1) prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu vai citus personas identifikācijas datus un dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Prasītājs var norādīt savu tālruņa numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja piekrīt saziņai ar RICAC izmantot tālruni vai elektronisko pastu;
 - 2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu vai citus personas identifikācijas datus un dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 3) ja prasību ceļ pārstāvis, — prasītāja pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu vai citus personas identifikācijas datus un adresi saziņai ar RICAC; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 4) prasībās par naudas summas piedziņu — kredītiestādes nosaukumu un tā konta numuru, kurā veicama samaksa, ja šāds konts ir;
 - 5) prasības priekšmetu, summu, prasības summas aprēķinu;
 - 6) prasības pamatu un pierādījumus, kas to apstiprina;
 - 7) likumu, uz kura prasība pamatota;
 - 8) prasītāja prasījumus;

9) pievienoto dokumentu sarakstu.

- (2) Prasības pieteikumam jāpievieno:
- 1) pušu vienošanos par šķīrējtiesu;
 - 2) dokumentus, uz kuriem prasītājs atsaucas prasības pieteikumā;
 - 3) tik daudz pieteikuma norakstu ar pielikumiem, cik lietā ir procesa dalībnieku;
 - 4) pierādījumus par prasības reģistrācijas maksas samaksu.
- (3) Prasības pieteikumu paraksta un iesniedz prasītājs vai viņa pārstāvis. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

30. pants. Prasības pieteikuma pieņemšana

- (1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti atbilst šī reglamenta prasībām, RICAC kancelejas vadītājs nosūta pusēm paziņojumu par šķīrējtiesas procesa uzsākšanu. Atbildētājam papildus tiek nosūtīts arī prasības pieteikuma noraksts ar pielikumiem.
- (2) Paziņojumā par šķīrējtiesas procesa uzsākšanu RICAC piedāvā:
- 1) atbildētājam iesniegt rakstveida atsaukmi uz prasību, norādot iebildumus, ja tādi ir, un pievienojot tos apstiprinošus dokumentus;
 - 2) prasītājam noteiktajā termiņā samaksāt šķīrējtiesas tiesvedības maksu un šķīrējtiesas sastāva honorāru.

31. pants. Trūkumu novēršana prasības pieteikumā

- (1) Ja prasības pieteikums vai tam pievienotie dokumenti neatbilst šī reglamenta prasībām, RICAC priekšsēdētājs atstāj prasības pieteikumu bez tālākas virzības un informē par to iesniedzēju, dodot tam laiku novērst trūkumus.
- (2) Ja RICAC priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasības pieteikums tiek uzskatīts par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts RICAC, un tiek uzsākts šķīrējtiesas process.
- (3) Ja RICAC priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasības pieteikums tiek atdots iesniedzējam bez izskatīšanas.

32. pants. Atsauksme uz prasību

- (1) Atsaukmi uz prasību atbildētājs iesniedz RICAC un prasītājam 15 (piecpadsmit) dienu laikā no paziņojuma par šķīrējtiesas procesa uzsākšanu nosūtīšanas dienas. Šķīrējtiesas līgumā puses var vienoties par citu termiņu atsauksmes iesniegšanai.
- (2) Ievērojot pušu skaitu un atrašanās vietu, kā arī strīda sarežģītību RICAC kancelejas vadītājs var noteikt garāku termiņu atsauksmes iesniegšanai, tomēr tas nevar būt garāks par objektīvi nepieciešamo un pārsniegt 30 (trīsdesmit) dienas.
- (3) Atsauksmē atbildētājs norāda:
- 1) vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;
 - 2) savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;
 - 3) pierādījumus, kas apstiprina iebildumus pret prasību;
 - 4) likumu, uz kuru pamatota atbildētāja pozīcija;
 - 5) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem strīda izšķiršanā;
 - 6) savu tālruna numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja viņš piekrīt saziņai ar RICAC izmantot tālruni vai elektronisko pastu.
- (4) Atsauksmei atbildētājam jāpievieno pierādījumi, uz kuriem pamatoti viņa iebildumi. Atsauksmei jāpievieno tik daudz atsauksmes norakstu, cik lietā ir dalībnieku.
- (5) Pēc atsauksmes saņemšanas RICAC kancelejas vadītājs bez kavēšanās paziņo par to prasītājam.

33. pants. Pretprasība

- (1) Atbildētājs var iesniegt pretprasību, ja pretprasības priekšmets ir aptverts ar šķīrējtiesas līgumu.

- (2) Pretprasība iesniedzama rakstveidā. Uz pretprasību attiecināmi tie paši reglamenta noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu.
- (3) Pretprasību var iesniegt termiņā, kāds ir noteikts atsauksmes uz prasību iesniegšanai.
- (4) RICAC pieņem pretprasību, ja pretprasības priekšmets aptverts ar šķīrējtiesas līgumu un:
 - 1) starp sākotnējo prasību un pretprasību iespējams savstarpējs ieskaits;
 - 2) pretprasības apmierināšana pilnīgi vai daļēji izslēdz sākotnējās prasības apmierināšanu;
 - 3) pretprasībai un sākotnējai prasībai ir savstarpējs sakars un to kopīga izskatīšana sekmēs strīda ātrāku un pareizāku izšķiršanu.
- (5) Lēmumu par pretprasības pieņemšanu izlemj RICAC priekšsēdētājs.
- (6) Pretprasību, ko pieņēmusi RICAC, izšķir kopā ar sākotnējo prasību.

V. STRĪDA IZŠĶIRŠANA

34. pants. Strīda izšķiršanas kārtība un veidi

- (1) Ievērojot pušu noslēgto šķīrējtiesas līgumu un šo reglamentu, šķīrējtiesas sastāvs rīko sēdes vai izšķir strīdu, pamatojoties tikai uz iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un materiāliem. Šķīrējtiesas sastāvs rīko sēdes arī tad, ja puses vienojušās par rakstveida procesu, bet kāda no pusēm līdz brīdim, kad šķīrējtiesas process tiek izbeigts ar nolēmumu, pieprasa mutvārdu procesu vai šķīrējtiesas sastāvs secina, ka iesniegtie pierādījumi un materiāli nav pietiekoši, lai izšķirtu strīdu rakstveida procesā.
- (2) Šķīrējtiesas sastāvs var noturēt strīda izšķiršanas procesu tādā veidā, kādā tas uzskata par lietderīgu, ar noteikumu, ka strīds izšķirams bez liekas vilcināšanās un ka pusēm tiek dotas vienādas tiesības izklāstīt savu viedokli un aizstāvēt savas tiesības. Strīda izšķiršanas procesu vada šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.
- (3) Izšķirot strīdu mutvārdu procesā, par pirmo šķīrējtiesas sēdi pusēm tiek paziņots ne vēlāk kā 15 dienas pirms sēdes.

35. pants. Strīda izšķiršana maza apmēra prasībās

- (1) Šī panta noteikumi piemērojami prasībās par naudas piedziņu gadījumos, kad galvenais prasījums nepārsniedz EUR 25 000.
- (2) Strīds maza apmēra prasībās tiek izšķirts viena šķīrējtiesneša sastāvā rakstveida procesā.
- (3) Šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesas sastāva honorāra apmērus maza apmēra prasībās nosaka RICAC priekšsēdētājs.
- (4) Gadījumā, ja kāda no pusēm iebilst pret strīda izšķiršanu šajā pantā noteiktajā kārtībā, tad tai ir pienākums pievienot saviem iebildumiem pierādījumus par šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesas sastāva honorāra samaksu līdz apmēriem, kas noteikti nolikumā „Par izdevumiem, kas saistīti ar strīda izšķiršanu”.

36. pants. Pušu iepazīšanās ar saņemtajiem materiāliem un pierādījumiem

RICAC iepazīstina puses ar jebkuriem iesniegumiem, dokumentiem un citu informāciju, kuru tā saņēmusi, kā arī ar ekspertu atzinumiem un citiem pierādījumiem.

37. pants. Dokumentu neiesniegšana un puses neierašanās

- (1) Ja atbildētājs šajā reglamentā noteiktajā termiņā neiesniedz atsauksmi uz prasību, RICAC turpina procesu, neuzskatot šādu neiesniegšanu par prasības atzīšanu, ja vien šķīrējtiesas līgumā nav noteikts citādi.

- (2) Ja puses bez attaisnojoša iemesla neierodas uz šķirējtiesas sēdi vai neiesniedz rakstveida vai citus pierādījumus, šķirējtiesas sastāvs var turpināt procesu un izšķir strīdu, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

38. pants. Prasības grozīšana un papildināšana

- (1) Puse var grozīt un papildināt prasību visā šķirējtiesas procesa laikā, līdz tiek uzsākta strīda izšķiršana.
- (2) Ja grozot un papildinot prasību tiek palielināta prasības summa, pusei papildus jāsamaksā attiecīgie šķirējtiesas procesa izdevumi.
- (3) Prasību nevar grozīt un papildināt tādā veidā, ka tā pārsniedz šķirējtiesas līguma robežas.
- (4) Ja tiek grozīts vai papildināts prasības pamats, atbildētājam ir tiesības šķirējtiesas sastāva noteiktajā termiņā iesniegt rakstveida atsaukumi. Uz atsaukmes iesniegšanu attiecas šī reglamenta 32.panta noteikumi.

39. pants. Protokols

- (1) Šķirējtiesas sēdes protokolē tikai tad, ja kāda no pusēm to ir pieprasījusi un iemaksājusi RICAC atlīdzību par sekretāra pakalpojumiem. Lūgums par sēdes protokolēšanu jāiesniedz un atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem jāapmaksā ne vēlāk kā 5 dienas pirms sēdes.
- (2) Protokolu raksta RICAC izraudzīts sekretārs. Šķirējtiesas sēdes protokolu paraksta visi šķirējtiesneši un sekretārs. Protokols tiek sastādīts un parakstīts 3 (trīs) dienu laikā pēc attiecīgās sēdes.
- (3) Protokolā norāda:
 - 1) lietas numuru;
 - 2) strīda izšķiršanas vietu un datumu;
 - 3) puses;
 - 4) atzīmes par pušu piedalīšanos strīda izšķiršanā;
 - 5) šķirējtiesnešu, sekretāra, ekspertu, tulku, liecinieku un citu lietas dalībnieku vārdus un uzvārdus;
 - 6) strīda izšķiršanas gaitas īsu aprakstu;
 - 7) pušu prasījumus un citus pušu izklāstītus svarīgus paziņojumus;
 - 8) iemeslus strīda izšķiršanas atlikšanai vai apturēšanai.
- (4) Pusēm ir tiesības iepazīties ar protokolu un 5 (piecu) dienu laikā pēc tā parakstīšanas iesniegt rakstveida piezīmes vai iebildumus par protokolu. Par iebildumu pamatotību vai piezīmju atbilstību sēdē notikušajam lemj šķirējtiesas sastāvs.

40. pants. Pierādījumi

- (1) Pierādīšanas līdzekļi šķirējtiesas procesā var būt pušu paskaidrojumi, rakstveida pierādījumi, lietiskie pierādījumi, ekspertu atzinumi un citi pieļaujamie pierādīšanas līdzekļi.
- (2) Pierādījumus iesniedz puses. Katrai pusei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu vai iebildumu pamatojumu. Šķirējtiesas sastāvs var pieprasīt pusēm iesniegt papildus dokumentus vai citus pierādījumus.
- (3) Rakstveida pierādījumus iesniedz oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecinātas kopijas veidā. Ja puse iesniedz rakstveida pierādījumu kopijas veidā, šķirējtiesas sastāvs pats vai pēc otras puses lūguma var pieprasīt, lai tā iesniedz oriģinālu. Rakstveida pierādījuma oriģinālu pēc tās personas lūguma, kas šo pierādījumu iesniegusi, šķirējtiesas sastāvs atdod atpakaļ iesniedzējam, pievienojot lietas materiāliem kopiju, kuru apliecina šķirējtiesas sastāvs.
- (4) Šķirējtiesas sastāvs pats nosaka pierādījumu pieļaujamību un attiecināmību.
- (5) Nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu šķirējtiesas sastāvu.
- (6) Šķirējtiesas sastāvam sprieduma motivējumā jānorāda, kādēļ tas vienam pierādījumam devis priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinis dažus faktus par pierādītiem, bet citus — par nepierādītiem.

41. pants. Ekspertīze

- (1) Šķīrējtiesas sastāvs pēc puses motivēta rakstiska lūguma var noteikt ekspertīzi. Ekspertīze tiek noteikta gadījumos, kad strīdā nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē.
- (2) Ja šķīrējtiesas sastāvs atzīst puses lūgumu par pamatotu, tas pieņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu vai ekspertu pieaicināšanu. Ekspertīze tiek noteikta tikai tad, ja puse šķīrējtiesas sastāva noteiktajā termiņā avansā ir iemaksājusi RICAC atlīdzību par eksperta pakalpojumiem. Avansa summas apmēru nosaka šķīrējtiesas sastāvs.
- (3) Lūgumā par ekspertīzes noteikšanu pusei ir jānorāda jautājumi, par kuriem ekspertam jādod atzinums. Otrai pusei ir tiesības iesniegt šķīrējtiesas sastāvam jautājumus, par kuriem ekspertam jādod atzinums. Jautājumus, kuros nepieciešams eksperta atzinums, nosaka šķīrējtiesas sastāvs. Pušu uzdoto jautājumu noraidīšana šķīrējtiesas sastāvam ir jāmotivē.
- (4) Ekspertu izrauga puses pēc savstarpējas vienošanās, bet, ja tāda nav panākta, ekspertu izraugās šķīrējtiesas sastāvs. Ja nepieciešams, tiek izraudzīti vairāki eksperti.
- (5) Ja izraudzīti vairāki eksperti, viņi ir tiesīgi savā starpā apspriesties. Ja eksperti nonāk pie kopīga atzinuma, to paraksta visi eksperti. Ja ekspertu domas nesaskan, katrs eksperts raksta atsevišķu atzinumu.
- (6) Puses pēc šķīrējtiesas sastāva pieprasījuma iesniedz ekspertam nepieciešamās ziņas un pierādījumus.

42. pants. Eksperta, tulka un sekretāra noraidījums

Eksperts, tulks vai sekretārs var tikt noraidīti šī reglamenta 13. pantā noteiktajos gadījumos. Noraidījums jāpieteic nekavējoties pēc tam, kad puse ir uzzinājusi noraidījuma pamatu. Jautājumu par noraidījumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

43. pants. Procesuālā tiesību pārņemšana

- (1) Fakts, ka fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, beigusi pastāvēt, pats par sevi neizbeidz šķīrējtiesas līgumu, ja puses nav vienojušās citādi un apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu. Šajā gadījumā šķīrējtiesas sastāvs aptur šķīrējtiesas procesu līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai.
- (2) Prasījuma cesija vai parāda pārvede var būt par pamatu šķīrējtiesas procesa izbeigšanai tikai tajos gadījumos, kad šķīrējtiesas līgums zaudē spēku piemērojamā likumā vai šķīrējtiesas līgumā noteiktajā kārtībā.

44. pants. Tiesības uz iebildumiem

- (1) Ja pārkāpts vai nav ievērots kāds no šķīrējtiesas procesa noteikumiem, puse, kas piedalās šķīrējtiesas procesā, nekavējoties, tiklīdz tai par šo pārkāpumu ir kļuvis zināms vai vajadzētu kļūt zināmam, iesniedz RICAC un otrai pusei rakstveida iebildumus.
- (2) Par iebildumu pamatotību lemj šķīrējtiesas sastāvs vai RICAC priekšēdētājs gadījumā, ja šķīrējtiesas sastāvs nav iecelts.
- (3) Ja puse savlaicīgi neiesniedz iebildumus, uzskatāms, ka tā ir atteikusies no savām tiesībām celt šādus iebildumus, izņemot gadījumu, kad iebildumus puse nav iesniegusi no tās neatkarīgu iemeslu dēļ.

45. pants. Dokumentu glabāšana

Šķīrējtiesas procesa dokumenti pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas paliek glabāšanā RICAC. Dokumentu uzglabāšana tiek veikta Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

46. pants. Nolēmums

- (1) Visus nolēmumus (lēmumi un spriedumi) šķīrējtiesas sastāvs, ja tas sastāv vairāk kā no viena šķīrējtiesneša, pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Šķīrējtiesnesis nevar atteikties no balsošanas.
- (2) Šķīrējtiesas sastāvs var pieņemt lēmumus par strīda izšķiršanas atlikšanu un citiem procesuāliem jautājumiem, neizspriežot strīdu pēc būtības.
- (3) Šķīrējtiesas sastāva nolēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā, tas nav pārsūdzams un par to nevar iesniegt protestu.
- (4) Šķīrējtiesnešu paraksti uz nolēmuma tiek apliecināti ar RICAC zīmogu.

47. pants. Izlīgums

- (1) Šķīrējtiesas sastāvs veicina strīda noregulēšanu ar izlīgumu.
- (2) Izlīgums pieļaujams jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā, izņemot gadījumu, ja tā noteikumi aizskar citas personas tiesības vai ar likumu aizsargātas intereses.
- (3) Pēc pušu pieprasījuma šķīrējtiesas sastāvs apstiprina izlīgumu un šķīrējtiesas procesu izbeidz.
- (4) Nolēmums par izlīguma apstiprināšanu tiek taisīts RICAC sprieduma veidā, tajā iekļaujot noteikumus, par kuriem panākta pušu vienošanās.

48. pants. Spriedums

- (1) 14 dienu laikā pēc tam, kad strīds ir izskatīts pēc būtības un pabeigta apspriede, šķīrējtiesas sastāvs taisa spriedumu.
- (2) Spriedumu taisa rakstveidā, un to paraksta visi šķīrējtiesneši. Ja kāds no šķīrējtiesnešiem neparaksta spriedumu, tajā norādāms iemesls, kāpēc nav viņa paraksta.
- (3) Spriedumā norāda:
 - 1) lietas numuru;
 - 2) šķīrējtiesas sastāvu;
 - 3) sprieduma taisīšanas datumu un vietu;
 - 4) ziņas par pusēm — fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu vai citus personas identifikācijas datus un dzīvesvietas adresi, juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 5) strīda priekšmetu;
 - 6) sprieduma motivējumu, ja vien puses nav vienojušās citādi;
 - 7) secinājumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai noraidīšanu;
 - 8) piedzenamo summu, ja spriedums taisīts par naudas piedziņu, atsevišķi norādot galveno parādu un procentus, kā arī laiku, par kādu procenti piespriesti;
 - 9) konkrēto mantu un tās vērtību, kas piedzenama mantas neesības gadījumā, ja spriedums taisīts par mantas atdošanu natūrā;
 - 10) kādas darbības un kādā termiņā jāizpilda atbildētājam, ja spriedums uzliek par pienākumu izpildīt noteiktas darbības, kā arī prasītāja tiesības izpildīt šīs darbības uz atbildētāja rēķina un piedzenamo naudas summu gadījumā, ja atbildētājs noteiktā termiņā neizpildīs spriedumu;
 - 11) kāda sprieduma daļa attiecas uz katru prasītāju, ja spriedums taisīts vairāku prasītāju labā, vai kāda sprieduma daļa jāizpilda katram atbildētājam, ja spriedums taisīts pret vairākiem atbildētājiem;
 - 12) šķīrējtiesas procesa izdevumus, kā arī to sadalījumu starp pusēm;
 - 13) labprātīgai sprieduma izpildei noteikto termiņu, kas nav īsāks par 10 dienām;
 - 14) citus datus, ko šķīrējtiesas sastāvs uzskata par nepieciešamu.
- (4) Spriedumu nosūta pusēm 3 darba dienu laikā no tā taisīšanas dienas.

49. pants. Sprieduma labošana, izskaidrošana un papildspriedums

- (1) Šķirējtiesas sastāvs pēc savas iniciatīvas vai puses lūguma var labot spriedumā pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdas.
- (2) Katra puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 dienu laikā pēc sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas var lūgt šķirējtiesas sastāvu izskaidrot spriedumu, negrozot tā saturu. Sprieduma izskaidrojums no tā pieņemšanas brīža kļūst par sprieduma neatņemamu sastāvdaļu.
- (3) Katra puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 dienu laikā no sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas var lūgt šķirējtiesas sastāvu taisīt papildspriedumu, ja nav izlemts kāds no šķirējtiesas procesa gaitā pieteiktajiem prasījumiem. Ja šķirējtiesas sastāvs uzskata lūgumu par pamatotu, tas taisa papildspriedumu.
- (4) Šķirējtiesas sastāvs ne vēlāk kā 15 dienas iepriekš paziņo pusēm par šķirējtiesas sēdi, kurā tiks izlemts jautājums par sprieduma labošānu, izskaidrošanu vai papildsprieduma taisīšanu. Pušu neierašanās nav šķērslis attiecīga jautājuma izlemšanai.

50. pants. Strīda izšķiršanas atlikšana

- (1) Šķirējtiesas sastāvs var atlikt strīda izšķiršanu:
 - 1) ja atzīst, ka nav iespējams izšķirt strīdu tāpēc, ka nav ieradusies kāda no pusēm, liecinieks, sekretārs, eksperts vai tulks;
 - 2) pēc puses lūguma, lai dotu viņai iespēju iesniegt papildu pierādījumus;
 - 3) pēc savas iniciatīvas procesuālo jautājumu atrisināšanai.
- (2) Par nākamās šķirējtiesas sēdes dienu un laiku lietas dalībniekiem tiek paziņots šajā reglamentā noteiktajā kārtībā.

51. pants. Šķirējtiesas procesa apturēšana

- (1) Šķirējtiesas sastāvam ir pienākums apturēt šķirējtiesas procesu, ja mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas strīdā ir puses, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu.
- (2) Šķirējtiesas sastāvs pēc puses vai savas iniciatīvas var apturēt šķirējtiesas procesu, ja:
 - 1) puse slimības vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ nespēj piedalīties strīda izšķiršanā;
 - 2) šķirējtiesas sastāvs nosaka ekspertīzi.
- (3) Šķirējtiesas process tiek apturēts:
 - 1) šī panta pirmajā daļā paredzētajos gadījumos - līdz tiesību pārņemēja noteikšanai;
 - 2) šī panta otrajā daļā paredzētajos gadījumos - līdz šķirējtiesas sastāva noteiktajam termiņam.
- (4) Šķirējtiesas procesu atjauno šķirējtiesas sastāvs pēc savas iniciatīvas vai pēc puses lūguma.

52. pants. Prasības pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas

- (1) RICAC ir pienākums atstāt prasības pieteikumu bez izskatīšanas, ja:
 - 1) pieteikumu prasītāja vārdā parakstīja vai cēla persona, kura nav tam noteiktajā kārtībā pilnvarota;
 - 2) prasītājs noteiktajā termiņā nesamaksāja šķirējtiesas tiesvedības maksu un šķirējtiesas sastāva honorāru, saskaņā ar šī reglamenta 30.panta otrās daļas 2.punktu;
 - 3) šī reglamenta 31.panta trešajā daļā noteiktajā gadījumā.
- (2) Lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas pieņem RICAC priekšsēdētājs.
- (3) Ja prasības pieteikums atstāts bez izskatīšanas, prasītājs ir tiesīgs no jauna iesniegt prasības pieteikumu RICAC, ievērojot šajā reglamentā noteikto kārtību.

53. pants. Šķirējtiesas procesa izbeigšana

- (1) RICAC izbeidz šķirējtiesas procesu, ja:
 - 1) prasītājs atsauc prasību un atbildētājs neiebilst pret to;
 - 2) puses vienojas par izlīgumu;
 - 3) šķirējtiesas līgums likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā zaudējis spēku;
 - 4) tā atzīst, ka strīds nav pakļauts RICAC;
 - 5) fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un apstrīdētās tiesiskās attiecības nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās par to, ka šķirējtiesas process šādā gadījumā izbeidzams.
- (2) Ja šķirējtiesas process izbeigts šī panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā norādīto iemeslu dēļ, atkārtota vērsšanās RICAC vai tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.
- (3) Ja šķirējtiesas process izbeigts šī panta pirmās daļas 3., 4. vai 5. punktā norādīto iemeslu dēļ, puses ir tiesīgas vērsties tiesā.

54. pants. Šķirējtiesas nolēmuma izpilde

- (1) Šķirējtiesas nolēmums pusēm ir obligāts un izpildāms labprātīgi nolēmumā noteiktajā termiņā.
- (2) Ja šķirējtiesas nolēmums labprātīgi netiek pildīts, tas ir izpildāms piespiedu kārtā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

VI. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA IZDEVUMI

55. pants. Šķirējtiesas procesa izdevumi

- (1) Šķirējtiesas procesa izdevumi ir ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi.
- (2) Ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi ir:
 - 1) prasības reģistrācijas maksa;
 - 2) šķirējtiesas tiesvedības maksa un šķirējtiesas sastāva honorārs;
 - 3) summas, kas jāizmaksā ekspertiem, tulkiem un sekretāram;
 - 4) šķirējtiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumi;
 - 5) citi ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi, saskaņā ar šī reglamenta noteikumiem.
- (3) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir:
 - 1) izdevumi pārstāvja pakalpojumu samaksai;
 - 2) ar pierādījumu iegūšanu saistītie izdevumi;
 - 3) ar prasības nodrošināšanu saistītie izdevumi.
- (4) Sekretārs, tulks vai eksperts šķirējtiesas procesā tiek pieaicināti tikai pēc tam, kad puse nomaksā RICAC noteikto atlīdzību par šo personu pakalpojumiem.

56. pants. Prasības summa

- (1) Prasības summa ir:
 - 1) prasībās par naudas piedziņu - piedzenamā summa;
 - 2) prasībās par mantas izprasīšanu - izprasāmās mantas vērtība;
 - 3) prasībās par tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu - tiesisku attiecību priekšmeta vērtība;
 - 4) prasībās par noteiktu darbību vai bezdarbību - tiek noteikta vadoties no prasītāja mantiskajām interesēm;
 - 5) prasībās, kas sastāv no vairākiem prasījumiem - visu prasījumu kopsumma.
- (2) Prasības summu norāda prasītājs. Ja prasības summa nav norādīta vai norādīta nepareizi, tad pēc savas iniciatīvas vai pēc atbildētāja lūguma prasības summu nosaka RICAC, vadoties no tās rīcībā esošajiem datiem.

57. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana

- (1) Puses var vienoties par šķīrējtiesas procesa izdevumu sadalījumu starp tām. Ja puses par to nav vienojušās, šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana tiek noteikta saskaņā ar šī panta noteikumiem.
- (2) Pusei, kuras labā taisīts spriedums, šķīrējtiesas sastāvs piespriež no otras puses visus tās samaksātos šķīrējtiesas procesa izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā daļā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.
- (3) Ja prasītājs atsakās no prasības, tas atlīdzina atbildētājam samaksātos šķīrējtiesas procesa izdevumus. Prasītāja samaksātos šķīrējtiesas procesa izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, šķīrējtiesas sastāvs pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos šķīrējtiesas procesa izdevumus.
- (4) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, šķīrējtiesas sastāvs pēc atbildētāja lūguma piespriež no prasītāja atbildētāja samaksātos šķīrējtiesas procesa izdevumus.
- (5) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros:
 - 1) izdevumi pārstāvja pakalpojumu samaksai - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par desmit procentiem no prasījumu apmierinātās daļas prasītājam, un ne vairāk par desmit procentiem no prasījumu noraidītās daļas atbildētājam;
 - 2) ar prasības nodrošināšanu un ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi - izdevumu faktiskajā apmērā.

VII. PĀRĒJIE NOTEIKUMI

58. pants. Atsvabināšana no atbildības

RICAC, šķīrējtiesas sastāvs un jebkurš no šķīrējtiesnešiem nenes atbildību strīda pušu priekšā par jebkuru darbību vai bezdarbību, kas saistīta ar strīda izšķiršanu, gadījumā, ja šī darbība vai bezdarbība nav saistīta ar nodomu vai rupju neuzmanību.

59. pants. Reglamenta spēks laikā

Gadījumā, ja puses nav vienojušās citādi, tad, izšķirot strīdu, tiek piemērota RICAC reglamenta redakcija, kas ir spēkā uz šķīrējtiesas procesa uzsākšanas brīdi.

**NOLIKUMS
PAR IZDEVUMIEM, KAS SAISTĪTI AR STRĪDA IZŠĶIRŠANU**

1. Prasības reģistrācijas maksas apmērs ir EUR 700 apmērā. Prasības reģistrācijas maksa tiek ieskaitīta šķīrējtiesas tiesvedības maksā.
2. Šķīrējtiesas tiesvedības maksa un šķīrējtiesas sastāva honorārs ir atkarīgi no prasības summas un šķīrējtiesnešu skaita, kas izšķir strīdu, un tiek noteikti sekojoši:

PRASĪBAS SUMMA	ŠĶĪRĒJTIESAS TIESVEDĪBAS MAKSA	ŠĶĪRĒJTIESNEŠA HONORĀRS
līdz EUR 25 000	EUR 1 100	EUR 1 000
no EUR 25 001 līdz EUR 50 000	EUR 1 100 + 2% no summas virs EUR 25 000	EUR 1 000 + 3% no summas virs EUR 25 000
no EUR 50 001 līdz EUR 100 000	EUR 1 600 + 1,3% no summas virs EUR 50 000	EUR 1 750 + 2% no summas virs EUR 50 000
no EUR 100 001 līdz EUR 500 000	EUR 2 250 + 0,8 % no summas virs EUR 100 000	EUR 2 250 + 1% no summas virs EUR 100 000
no EUR 500 001 līdz EUR 1 000 000	EUR 5 450 + 0,5% no summas virs EUR 500 000	EUR 6 250 + 0,5% no summas virs EUR 500 000
no EUR 1 000 001 līdz EUR 2 000 000	EUR 7 950 + 0,1% no summas virs EUR 1 000 000	EUR 8 750 + 0,3% no summas virs EUR 1 000 000
no EUR 2 000 001 līdz EUR 5 000 000	EUR 8 950 + 0,08% no summas virs EUR 2 000 000	EUR 11 750 + 0,1% no summas virs EUR 2 000 000
no EUR 5 000 001 līdz EUR 10 000 000	EUR 11 350 + 0,04% no summas virs EUR 5 000 000	EUR 14 750 + 0,05% no summas virs EUR 5 000 000
no EUR 10 000 001 līdz EUR 50 000 000	EUR 13 350 + 0,02% no summas virs EUR 10 000 000	EUR 17 250 + 0,03% no summas virs EUR 10 000 000
virs EUR 50 000 000	EUR 21 350 + 0,01% no summas virs EUR 50 000 000	EUR 29 250 + 0,01% no summas virs EUR 50 000 000

3. Ar RICAC priekšsēdētāja lēmumu šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesas sastāva honorāra apmēri attiecīgā strīda izšķiršanai var tikt mainīti, ņemot vērā strīda sarežģītību, izspriešanai nepieciešamo laiku, kā arī citus ar strīda izšķiršanu saistītos apstākļus.
4. Izdevumu apmēru par sekretāra, tulka un eksperta pakalpojumiem nosaka RICAC atbilstoši attiecīga speciālista izdevumu aprēķina pamatojumam un ņemot vērā faktiski izpildīto darbu apjomu.
5. Šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumu apmēru nosaka RICAC vadoties pēc šķīrējtiesneša iesniegtā aprēķina un to pamatojošiem dokumentiem.
6. Par šķīrējtiesas procesa dokumentu kopiju izgatavošanu iekasējama kancelejas maksa EUR 1 apmērā par vienu lappusi.

7. Izdevumi, kas saistīti ar strīda izšķiršanu, ieskaitāmi uz rekvizītiem:

saņēmējs	biedrība "European lawyers' chamber" reģ.Nr.40008187130 Dzirnavu iela 57A – 4, Rīga, Latvija, LV-1010
norēķinu konts banka SWIFT kods	LV28HABA0551042850136 A/S "SWEDBANK" HABALV22